

జీవితం జీవితము

- గోల్డ్ ప్రూడ్ మానుతీర్పు

ఈ నవల ముద్దితం కావడం యిది మూడోసారి. చాలా పొపులర్ కావడం వల్లకాదు - చాలాకాలం ఆగి ఆగి ప్రింటుయింది. ఈ నవలకి ఎంతలేదన్న 40 ఏళ్ళ వయస్సుంది ఎప్పుడూ ఎవరూ "అమ్మెళ్ళ - ఎంత మంచి నవల" అని అనలేదు. అయితే ఎక్కువమంది మహానుభావులు విమర్శించిన నవలగా దీనికి చిన్న ముందుమాట ఖాయాలనిపించింది.

1959 ప్రాంతంలో అప్పుడే చదువు పూర్తయి, నిరుద్యోగిగా వున్న రోజుల్లో ఈ నవల ఖాశాను అప్పటికే - బుచ్చిచాబు, చలం - యిలాంటి వారి ప్రభావం నా మిద వుంది. తెలిసిందంతా చెప్పియ్యాలనీ, నాకు తెలిసిన రచయిత ఎంత గోప్యగా చెప్పాలనే యావ అప్పటిది. ఆ వాసన ఈ నవలలో ఎక్కువ ఎలా కలిశారో పుట్టుపరి నారాయణాచార్యుల వారిని ఆ రోజుల్లో కలిశాను. వారిని ఈ నవలకి ముందుమాట ఖాయమన్నాను. (ముందు మాటలూ, అంకేతాలు బోత్తిగా అలవాటు లేదు) అయిన ఖాశారు. ముందుమాట ఖాశారు గనుక విమర్శించలేదోమో కానీ, మొహమాటపడి బాగుందన్న గుర్తు.

ఆ962లో విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారికి చిత్తూరులో సన్నానం జరిగింది. అయిన గుంటూరు శేషేంద్రశర్మగారి (అప్పటి చిత్తూరు మునిసిపల్ కమిషనరు) యుంట్లో బస చేశారు. అక్కడ నా నవలలో ఒకటి రెండు పేజీలు చదివారమో. ఆ సాయంకాలం సభలో ఆర్యద తమ క్రెడిరసోని పొటల్లి పీపురమెంటు పొకం అన్నందుకు అయిన్ని తెడుతూ పనిలో పని నాకూ రెండు వడ్డించారు. "ఇందాక ఎవరో రచయిత నవల చాశాను ఆకాశంలో నడ్డతాలు మరో లోకంలోకి ఎలిరిపోతున్నాయంటాడు" ఇలా సాగింది. నాకు ఆ రచయిత ఎవరో వెంటనే ఆర్థమయింది. నా పక్కన కూర్చున్న శేషేంద్రశర్మగారు, మల్లాది వసుంధరగారూ, మల్లాది రామచంద్ర శాస్త్రిగారూ యిబ్బింది పదుతున్నారు.

సభ మునిసింది. రాళి విశ్వనాథ వారికి చెప్పినట్టున్నారు. ఆ విమర్శించిన రచయిత నేనేసిని. మర్మాడు మధ్యాప్చా భోజనం శర్మగారింట్లో జి కృష్ణగారూ, విడి ప్రసాదరావుగారు (ప్రభుతులు వచ్చిన గుర్తు). అప్పుడు ఈ ప్రసంగం టేపు వేశారు. నన్ను విమర్శించే ప్రసంగం వచ్చేటప్పటికే సత్యనారాయణగారు నావేపు తిరిగి "మిమ్మల్లి తెట్టినట్టున్నాను" అన్నారు నప్పుతూ.

నేనూ నవ్వేసి "ఆ విధంగానయినా ఆ మ్మాతం నవల చదివారు. అదీ నాకు ఆశీర్వాదమే" లాంటి మాటలేవో అన్నాను. ఏమయినా, విశ్వనాథ గారు కేంచపడ్డారు. అనవసరంగా నన్ను విమర్శించినందుకు. అయిన "సిండు మనంబు నవ్యనవనీత సమానము" కోవలో మనిషి ఆ ఆలోచన మనస్సులో పీకుతున్నట్టుంది. ఆ సాయంకాలం అప్పటి సంగీత నాటక అకాడమీ అధ్యక్షులు, చిత్తూరు వారు విలాససభ అధ్యక్షులు అంద్యాభి రామకృష్ణరాజు గారు రామవిలాససభలో సభ ఏర్పాటు చేశారు. విశ్వనాథ వారు బజారుకెళ్ళి శాలువాలు కొనుక్కోచి - ఆ సభలో మా రచయితలు - నేనూ, మధురాంతకం, పల్లంపాటి, రాజేంద్ర సదానంద (వీరంతా వున్న గుర్తు) అందరికీ శాలువాలు కప్పారు - అదీ వారి బౌద్ధార్థం.

ఆ రోజుల్లోనే తిరుదణ్ణామళ్లో వుంటున్న చలం గారి దగ్గరికి వెళ్తూండేవణ్ణి. వారికి 'చీకటిలో చీలికలు' నవల పంపాను. "మీ పుస్తకం అందింది. ఈ నక్కకి అది కూడా భోజనం" అని ఖాశారు.

తరువాత నాల్గైదు పుస్తకాలోచ్చాయి. "నర్తకి అదే పనిగా చదువుతోంది. అయ్యా అందరూ చచ్చిపోతున్నారే" అని మధ్య మధ్య బాధపడుతోంది అంటూ తరువాత చదివినట్టున్నారు.

"అందులో వర్ణనలన్నీ అనవసరం. క్రూతిమం మీరు కూడా అవన్ని చూసి వుండరు" లాంటి వాక్యాలు గుర్తున్నాయి.

ప్రస్తుతం ఈ నవలని సవరణలు చేసి, కుదించి ప్రమరించడం జరుగుతోంది. ఆనాటి 'చీకటిలో చీలికలు' దగ్గర్చుంచి నిన్న మొన్నటి 'ఐరసీత' వరకు - ఓ రచయిత మానసిక పరిణామాన్ని తెలియజ్ఞప్పడం కూడా సమగ్ర పరిచయ లక్షణం కనుక ఈ నవలకి ఈ సంపుటాల్లో స్థానం వుంది.

(గత సంచిక తరువాయి)

రాధకూ చంపకూ ఏమీ బేధం కనిపించడంలేదు. అవే కళ్ళు. అదే మెరుపు. అదే ముగ్గుత్వం. కాస్తపాటి చిలిపిదనం. అంతా ఆమెగానే కనిపించింది రాధ.

కృష్ణుడి మురళీనాదం వింటూ పరవశంతోవున్న రాధిక దృశ్యం చంప నవ్వుతో సిగ్గుపడింది.

"ఈ లోపలికిరండి" అంటూ రాధాకృష్ణుల పటున్ని తొలగించారు. మరో పెద్దగదిలోకి తోష కనిపించింది. ఏదో కొత్త ప్రపంచంలోకి వచ్చినటుంది వరదకి.

లోపలికి అడుగుపెట్టగానే అగరొత్తుల పరిమళం గుప్పుమని కమ్ముకొంది.

"ఆయన కాశీనాథ చట్టోపాధ్యాయ. ఈ బంగళా అంతా అలంకరించడానికి బెంగాలునుంచి రప్పించాం. మరో ఆరునెలలు యుక్కడ పనిచేస్తారు. హోల్లో చిత్రాలన్నీ ఈయన గీసినవే?" అంటున్నారు అనంతశయనంగారు.

అగరొత్తుల పాగమధ్య సన్నగా రివటలాటి విగ్రహం కనిపించింది వరదకి, ఎర్రటి కెంపురంగుపంచె మాత్రం కట్టుకున్నాడాయన. పాడువుపాటి ధోవతి నేలవరకూ వేలాడుతోంది. పచ్చగా, బంగారంలాగ మెరుస్తున్నాడు. తలమీద ఏ మాత్రం జాత్తు మిగల్లేదు.

ఓ మూల సగం గీసిన నగ్గుప్రీ చిత్రం వుంది. కండరాలన్నీ వంపులు తిరిగి మత్తెక్కించేట్టుగా వ్రాశాడు. నల్లగా పాడవాటి జాత్తు భుజాలమీంచి జారి పిరుదులవరకూ ప్రాకింది. ఒక్క క్షణం ఎదురుగ్గా ప్రాణంతో నిలిస్తే అవయవాలన్నీ ఎదురుతెగేంతటి సజీవత్వం ఉట్టిపడుతోంది.

"సగంలో ఆపేశారేం?" అడిగాడు వరద.

నవ్వుతోంది చంప. "అతనికి తెలుగురాదు" అన్నారు అనంతశయనంగారు. బెంగాలిభాషలోనే అడిగారు. నవ్వుతూ సగం సగం కలిపిన రెండు రంగు బేసిస్తుని చూపాడతను.

"వంటికి సరైన రంగు కుదరక ఆపేశానంటున్నాడు. ఆ రంగు కోసం తంటాలు పడుతున్నాడు" అన్నారాయన.

"చాలా గొప్పచిత్రాల్ని వేసారు. పీటిని చూడడమే జీవితంలో ఓ అవకాశం" అందామనుకున్నాడు. "చాలా సంతోషించానని చెప్పండి" అన్నాడు.

జవాబుగా నమస్కారం చేశాడు కాశీనాథ్చట్టో, వెంటనే సగం కలుపుతున్న రంగుల దగ్గిర చతురీలబడి పనిలో నిమగ్గుమయాడు.

"నేనిక్కడకి వచ్చినప్పుడల్లా పురాణం చేప్పిందుకు ఓ శాస్త్రిగారిని శ్రీకృష్ణంనుంచి రప్పించాను. ఇక్కడే ఉంటాడాయన. ప్రతినెలా జీతం ఏర్పాటు చేశాను" అన్నారు బంగళావెనుక తోటలోకి నడుస్తూ -

అందంగా చుట్టూ మొక్కలు పెంచారు. మధ్య చిన్న 'పూల్' ఉంచారు. గట్టుమీద కూచుని నీళ్ళలోకి కాళ్ళు వేల్లాడేసి ఆడిస్తోంది చంప.

"స్నానం చేస్తాను తాతయ్యా. సింగన్న ఏడీ?"

"సాయంకాలం స్నానం మంచిదికాదమ్మా వాళ్ళి పిలువు. కలువ పువ్వు కోసిస్తాడు. "

నీటికి మధ్య ఒకే ఒక్క కలువపువు పెట్టినట్టుంది.

"మీరు చాలా అదృష్టవంతులు, డబ్బున్నా ఉపయోగించుకోవడం తెలీనివాళ్ళు చాలామంది ఉన్నారు" అన్నాడు వరదరాజులు.

పాంగిపోయారు అనంతశయనంగారు.

బంగాళా చుట్టూ తిరిగి ముందు ఫ్రాంటెన్ దగ్గరికి వచ్చేసరికి చుట్టూ ఎర్రతైట్లు వెలిగించారు. క్రీపర్లు సరిగ్గా కత్తిరించలేదని బెనర్సీ నొకడమీద ఎగురుతూ కనిపించాడు.

వీళ్నని చూసి, "మిరింకా యిక్కడే వున్నారా? ఎలా వుంది మా పేరడైజ్, యూ బంగాళా డిష్ట్రిక్ట్ ఫీల్డ్ నుంచి తెప్పించాను. గార్డెన్ వర్క్ అంతా నాది" అంటూ పైప్ వెలిగించాడు.

"ముఖ్యంగా చిత్రాలు భాగా నవ్వాయి"

"పూర్ణమేన్, ఆ బెంగాలీకి తిండిలేక తిరుగుతూంటే ఓ ఫ్రెండ్ నా దగ్గరికి తీసుకొచ్చాడు. ఏం చేస్తావంటే బొమ్మలేస్తానన్నాడు. నాకు నవ్వొచ్చింది. 'నా బొమ్మ వెయ్యి' అన్నాను. ఓ అరగంటలో నా బొమ్మతో పాటు వెనక ప్యాక్టరీ గొట్టాలూ, యంత్రాలూ, చివరికి నా ఫీలింగూ అన్ని చిత్రంలో తెచ్చేశాడు. నాకాశ్చర్యమేసింది. రెండుపూటలా తిండి తినడు. పాలుమాత్రం తాగుతాడు. ఆకలిలోంచి కవిత్వంలాగే, చిత్రలేఖనంకూడా వచ్చిందేమా మరి? టీ తెప్పించేదా?"

బంతిపుప్పు కోయబోయాడు వరద.

"ప్లైజ్" ఆపేడు బెనర్సీ, "అక్కడి పుప్పుకోస్తే గార్డెన్ సిమెట్ పాడవుతుంది, ఇంటికి బుట్టలో పుప్పులు పరిపోస్తాను" అన్నాడు.

అతని జాగ్రత్తకి నవ్వొచ్చింది వరదకి.

"ఇక పదండి, నాలుగు స్పెషాల్స్ అర్థరు చేయించాను డిన్సర్కి, వేగంగా వెళ్లి తయారుకావాలి."

కారులో ఒక్క నిముపంలో యింటికి తీసుకొచ్చేశాడు బెనర్సీ.

"కొత్తకారండి, పారిస్ ట్రేడ్లో చిన్న సహాయం చేశానని అయిదువేలు తక్కువలో యిచ్చేశాడు అమెరికా ఏజెంటొకడు. చాలా తక్కువలో కొట్టేశాను" అన్నాడు.

భోజనాలయాక పేకాటకని కారులో వెళ్లిపోయాడు బెనర్సీ.

చింతచెట్టు నీడలోకి మంచం వేసుకుని పడుకున్నాడు వరదరాజులు. అనంతశయనంగారి ఆతిధ్యం, చంప స్నేహం, బెనర్సీ చురుకు, కాశినాథ్ చిత్రాలు- వీటన్నిటికి వెనక. మాటిమాటికి విశ్వేశ్వరం కనిపిస్తున్న వున్నాడు. ఈ లోకాన్ని వదిలేసి ఏదో కొత్తలోకంలో బ్రతుకుతున్న నీడలాగ, తక్కువతనాన్ని పెంచుకుని చిత్రుబతుకు యాడుస్తున్న విశ్వేశ్వరానికి అందులో ఏ సుఖం కనిపించిందా అని విస్తుపోయాడు.

చిన్నగాలికి చింతచివుళ్లు కదిలి యాలపాట పాడాయి.

"హారికథ పెట్టించమన్నారా అని అడుగుతున్నారు నాన్నగారు" అని వచ్చింది చంప.

పాడవుపాటి ఎరటి వూలు స్వేట్టర్ వేసుకుని చలిలో ముడుచుక్కాచున్న పిల్లిలా వుంది.

"తలనొప్పిగావుంది - పడుకుంటానని చెప్పు"

మంచినీళ్ళచెంబు అక్కడే వదిలేసి పారిపోయింది చెంప. మంచం పక్కనే కీచురాళ్లు చేరి గోలచేస్తున్నాయి.

ఎక్కడో పిల్లలు దెబ్బలాడుకుంటున్నాయి. ఒక్కసారి ఉన్నట్లుండి పెద్దగాలి విచి యిసిక మంచాన్ని కోప్పిసింది. కళ్ళలోకి, నోటిలోకి యిసికపోయి ఉక్కిరిచిక్కిరయాడు వరదరాజులు.

గదిలో ఏదో చప్పుడయింది. లేచివచ్చి దీపం వెలిగించాడు ముసలాయన. ఫోటో నేలని కౌగిలించుకున్నట్లు పడి బద్దలయింది. దళసరిగా గాజు పెంకులు ముత్యాల్లా గదంతా తుళ్ళిపడ్డాయి.

మంచాన్ని మోసుకొచ్చి గదిలో ఓ మూలకి వేశాడు. లైటార్పీ పడుకోవడానికి భయమేసింది.

కళ్లు మూయబోతే ఆలోచనలన్నీ సుడులు తిరిగి స్థిమితం లేకుండా చేసాయి.

మాటిమాటికీ విశేషరం మాటలు చెపులును గింగురైత్తిస్తున్నాయి.

మధ్యహౌపు అలసట వీలు చూసుకుని లేచి ఆలోచనల్ని జయించింది. నిద తియ్యదనంలో ఆలోచనలూ, ఆశ్వర్యం, సంశయం, సందిగ్గం, కోరిక అన్నీ మూర్గుపోయాయి.

నిర్లిప్తత మస్తిష్కాన్ని జయించి చీకటిని పాతించింది.

తూర్పు ఆకాశాన్ని యింకా నల్లవారలు పట్టి విడువకముందే ఎవరికీ చెప్పకుండా బయల్సేరాడు వరదరాజులు, విశేషరం కోసం.

నూతిగిలక చప్పుకూళు, నీళ్ళపోతలూ, ఆడవాళ్ళ గాజుల చప్పుకూళు బరువుగా వినిపిస్తున్నాయి. చెరువు వేసు గుంపులుగా నడిచిపోతున్నారు ఆడంగులు.

గనిలో పనిచేసే వాళ్ళు యిశ్చ తెలిదు వరదరాజులుకి. టోపారంలేని గుర్బుండీని ఆపి అడిగాడు.

"అబ్బో, అది చాలా దూరమే. రామలింగస్వామి గుడిదాటి మూడుమైళ్ళు. దారిలో నడవాలి" అన్నాడు బండివాడు.

గుర్బం నాలుగడుగులు వేసాక మళ్ళీ ఆపి "బండి ఎక్కుతారా, పాలాల దగ్గర దింపేస్తాను. రెండు మైళ్ళు నడిస్తే గుడిసెలు చేరతారు"

మరో మాటలేకుండా బండి ఎక్కుడు వరదరాజులు. ఎండుగళ్ళి, వరీ మోసుకురావడానికి ఉపయోగపడే ఎత్తుబత్సవి, రాయా, రప్పా బేధం లేకుండా ఎత్తుపల్లాల్లోపడి యిండుకుపోతోంది గుర్బం, శీలలన్నీ కదిలి క్రిరుమని ఒకటే రొదచేస్తున్నాయి.

టుంపులాగ, నూనెకారుతూ పొట్టిగా వున్నాడు బండివాడు.

"ఎం ఆసామీ - పనోళ్ళ యింటికి పోతుండారు?" అన్నాడు.

"పనుందిలే - పనివాళ్ళు ఎన్నిగంటలకి వెళ్ళిపోతారేమిటి గనుల్లోకి?"

"అదేం తెలిదు. పొర్కుపొడిసే యేళకు వెళ్ళడం, చీకటికి యేళకు యిశ్చ చేరడం"

ఎంతేసేపు కూర్చున్నాడో అంతుపట్లలేదు వరదరాజులుకి. ఊరుదాటి సుమారు నాలుగుమైళ్ళు నడిచివుంటుంది బండి.

వంగపువ్య రంగుకోక కట్టుకున్న పిల్లదగ్గర బండి ఆపేసాడు బండివాడు.

తెల్లగా, పల్గా, కొమ్మలా వుంది - మరీ కిందకి వున్న ఎరటి గడ్డిపువ్యని తీసి తలలో తురుముకుంటూంటే భుజాలు వంగి వింతగా కనిపించాయి.

"ఇదిగో, ఇలా పాలానికి అడ్డం పడండి సామీ, అల్లక్కడ కనిపించేవే గూడేలు"

వరదరాజులు బండి దిగి డబ్బు యివ్వబోయాడు. తెల్లబోయాడు బండివాడు.

"సీత్రెరీ.. డబ్బుకుపని సేసెవోళ్ళి కాదుసామీ, యెల్లిరండి"

వరదరాజుల్ని విచ్చితంగా చూస్తోంది పిల్ల, సిగ్గుపడ్డాడు వరద.

నల్లగా పక్కలకి జారిన జూత్తుమధ్య పాపిటలూ పాలాల మధ్య తోవకనిపిస్తోంది. నిలువెత్తు పెరిగిన వరికంకులు యోవనంతో బరువెక్కిన యువతి కళ్ళల్లో చపలత్వంలాగ ఊగిసలాడుతున్నాయి.

దూరాన శైదుగోడల్లాగ ఎరటి యిసుకతో కట్టిన కట్టడం కనిపిస్తోంది. వీటిమధ్యన మరీ ఎత్తుగా పెద్ద తడికల్లో యిశ్చ కనిపిస్తున్నాయి. నల్లటి తారుపూశారు ప్రతి యింటికి. పూర్తికాని ఆకలి చిత్తంలా అపుపిస్తోంది దూరాన దృశ్యం.

ముల్లుగుచుకునేసరికి కాలు జివ్వుమంది. కుప్పుగా వరివెన్నల్ని పట్టుకుని, ఒంటికాలుమీద నిలబడి ముల్లుని తొలిగించబోయాడు.

"అమ్మ, దొంగా!" అన్నమాటలు వినిపించాయి.

ఉన్నట్టుండి తననెవరో పొలం మధ్యకి లాగేస్తున్నారు.

భయంతో అరవబోయాడు వరదరాజులు.

ఏదో అర్థంకాని మెత్తదనం అతని నుదిటిని రగిల్చింది, చెప్పలేని, ఊహించలేని పిచ్చివాసన వోళ్ళంతా చుట్టింది. నీలిరంగు వింతపువ్వుల చల్లదనం చెక్కిళ్ళని వణికించింది. ఎవరో తనని చుట్టోసి క్రిందకి లాగేస్తున్నారు.

ఆ చేతుల మధ్య వరదరాజులుకు అసహాయతతో మూర్ఖవచ్చినట్లయింది.

"పిచ్చిమావా!"

అక్కడంతా చీకటిగా పుంది, వరికంకులు గుండెలకి తాకి గిలిగింతలు పెట్టున్నాయి. వెచ్చటి శ్యాస మెడని కదలించింది.

కదలబోతే మళ్ళీ దగ్గరికి లాక్కొని బలంగా వూడిపడ్డచేతులు.

బరువయిన నల్లటి దళసరి చీరకొంగు అతని నడుం చుట్టు తిరిగింది. పెదాలు అమాయకంగా గడ్డాన్ని రాస్తున్నాయి. చెక్కిలి గరుకుదనంలో అటూ యటూ కదిలాయి బలహినంగా.

ఏదో అనబోయి అనలేకపోయాడు. ఏదో చెయ్యబోయి చెయ్యలేకపోయాడు.

అమె ముక్కునత్తు నుదుటిని బలంగా గుచ్చింది. నల్లటి చీర మలుపు విడి ఒసిలింది. వరదరాజులు కాలు కదిలింది. అతి ప్రయత్నంతో తప్పించుకుని లేచి నిలబడ్డాడు.

అలసటతో వరికంకుల మధ్య ఉండిపోయిందామె.

ఒక్కటెను నాకేల ఓపజాలని సుఖము

"ఫో మావా మరెప్పుడూ నీ పొలానికి రాను" ముఖం కష్టమనే వుంది.

అమె బొట్టంతా చెరిగి తెల్లటి లాల్చి అంతా ఎరుపెక్కింది. వోళ్ళు దులుపుకున్నాడు.

అతణ్ణి చూశాక ఆమె కెవ్వున కేకవేసింది.

లాల్చికి తగులుకుని ముక్కు నత్తు యిరుక్కున్నచోట రక్తం చిమ్ముతోంది.

వరదని చూసి బయంతో నిలువునా వణికింది ఆమె.

కళ్ళల్లో అంత అమాయకత, రక్తంలో అంత ఆవేశం ఎప్పుడూ చూడలేదు వరద.

"మావనుకున్నావల్లే వుంది"

మాట్లాడలేదామె. అతను వెళ్ళిపోతే బావుళ్ళనుకుంది. కిందికి.. మరీ కిందికి తల దించుకుని భూమికి ఆనించుకుంది. ఎంతకి అతను వెనుదిరక్కపోయేసరికి - ఒక్క క్షణంలో వరికంకుల మధ్య మాయమయింది.

అచేతనంగా నిలబడిపోయాడు వరదరాజులు, చెమటతో లాల్చి తడిసి వోంటికి అంటుకుంది. ఆమె వంటి పరిమళం యింకా కదుల్లోంది.

ఒక్క ఉదుటున మెదడుకు పాకిన వేడి రక్తం దారులు వెదుక్కుని చల్లబడుతోంది.

మరి నాలుగడుగుల్లో పొలం దాటి రోడ్డుమీద పడ్డాడు.

ఎండ పదునెక్కి సూదుల్లో గుచ్చుతున్నట్టుంది.

అవులన్నీ మందలుగా బయల్లేరి దారికి అడ్డంగా నిలబడిపోయాయి. ఓ కన్నలేని నల్ల ఆవు దారి తప్పి గోడకు ఆనుకుని ఆగిపోయింది.

నల్లటి బట్టల్లో పేరుపెట్టి పిలుచుకుంటూ అప్పుడే వచ్చి ఆగిన బస్సువేపు పరుగెత్తుతున్నారు పనివాళ్లంతా. చిన్న పెద్ద విచక్కన లేకుండా తడిక టోపి చేత్తో మృత్యువుని ఊహించలేని శలభాల్లగా బస్సులో పడుతున్నారు. ఏవో పిచిపాటలు ప్రారంభించారు.

అందరూ ఉత్సాహంగా, నమ్మ ముఖాల్తో వున్నారు. కానీ ఆ నమ్మకు వెనక ప్రపంచం అంటే అర్థం తెలీని నీరసం, మృత్యువు నీడలు కనిపిస్తునే ఉన్నాయి.

పెద్దకేకల్తో బస్సు కదిలింది.

దారిపక్క చిన్న టీ దుకాణం వుంది, నాలుగు తడికెలు దగ్గిరగా చేర్చి చిన్న గదివేశారు. రెండు బల్లలూ, రాక్కసిబోగ్గ పొయి, నల్లటి పెద్దపాల బిందె, టీ కలపడం ఒక్కటే చేతనయిన నల్లటి మొహం, గ్లాసులు కడగడానికి కూచున్న సగం చిరిగిన పరికెణాతో అర్థనగ్గంగా వున్న కుంటిపిల్ల నవ్వా - యిదీ అక్కడి దృశ్యం.

పాడవాటి మనిషి కలిపిచ్చిన టీని తాగుతూ కబుర్లాడుకుంటున్నారు. మనస్సు వరకూ ఏ విషయాన్ని జీరనివ్వకుండా తేలిగ్గా రోజులు గడుపుకు పోతున్న మనషులు అంతా అసలు మనసులు మిగిలాయా అన్నది అనుమానం. వీరందరి మధ్య యా రొంపిలో విశ్వేశ్వరం వోళ్లు జలదరించింది.

ఎంతేసెపు నిలబడినా విశ్వేశ్వరం జాడ కనిపించలేదు. టీ దుకాణం క్రమంగా భార్చి అయింది. డబ్బు లెక్కపెట్టుకుంటున్నాడు పాడవాటి మనిషి.

"విశ్వేశ్వరం రాలేదేం యివాళ?"

తలెత్తాడతను, క్షణం ఆలోచించి "నరిసే" అనరిచాడు. కుంటిపిల్ల వచ్చి బల్లని ఆనుకుని నిలబడింది.

"ఈ బాటుని బొమ్మలాయన కొంపకు తీసుకెళ్లు" అన్నాడు.

"వరద వెళ్బోయేంతలో పోనీలే, మీరిక్కడే ఉండండి సామీ! అదంతా కంపుగుంది. నువ్వేచ్చిరాయే, ఆరికి కబురెట్టు"

కుంటిపిల్ల వెళ్లింది -

"టీ తాగుతారేటీ సామీ?"

చిందె అడుగున మిగిలిన పాలని కెలుకుతూ అన్నాడు.

"వద్దులే, వస్తాడా యుక్కడికి?"

"ఎవరికి తెలీదయ్య, దెయ్యం మనిషి. వత్తే వత్తాడు. లేకపోతే కుసిరి పామ్మంటాడు?"

కుంటిపిల్ల దూరాన కనిపించింది.

"ఎటీ!"

"తలుపేసుందయ్య - కుక్క కరిచింది" ఏడుస్తూ కూలబడింది.

వరదరాజులు రోడ్పుమీరకి వచ్చేశాడు.

ఎండ మరీ తీవ్రతరమయింది.

పాలాలమధ్యకి వచ్చేసరికి మనస్సుకి కాస్త ఉపశమనం కలిగింది.

ఇందాకటి అమ్మాయి కనిపిస్తాందేమోనని చుట్టూ చూశాడు. పాలమంతా నిండుగా ఆనందంతో పొంగిన మనస్సులా వుంది. ఓచివర ఒడిసి పట్టూ ఎవరో కనిపించారు. అటువేపు నడిచాడు వరదరాజులు, దగ్గరకు చేరేసరికి పెద్ద తలపాగా, వంపుమీసాలూ, కండలు తిరిగిన భుజాలూ కనిపించాయి.

"ఇతనే కాబోలు మావ" అనుకున్నాడు.

పాలాలు దాటి రోడ్జ్‌మీదకి వచ్చేసరికి బెన్సీ కారు కనిపించింది. వరదరాజుల్ని చూసి కారు ఆపాడు బెన్సీ.

"ప్రాద్యటనుంచే ఎక్కడికి పోయారు సార్, అదేమిటి, నీరసంగా వున్నారు, బట్టలన్నీ నలిగిపోయాయే, ఎక్కడన్నా పడ్డారా, పదండి గార్డెన్కి వెళ్లాం"

మాట్లాడకుండా కారులోకి వచ్చి కూచున్నాడు వరదరాజులు.

"ఇక్కడి పాలాలూ, ఇక్కడి మనుషులూ అంతా సింపుర్ ముఖ్యంగా ఆడవాళ్లు" అంటున్నాడు బెన్సీ.

కారువేగంలో మిగతా మాటలు వినిపించకుండా పోయాయి.

మునుమాపు వేళకి విశ్వేశ్వరం యింటిముందుకు వచ్చి దిగ్భాంతుడయి ఆగిపోయాడు వరదరాజులు.

లోపల్నుంచి మాటలు వినిపిస్తున్నాయి.

తడిక తలుపు దగ్గరగా చేరవేసి వుంది. నేలమీద దుర్యాసన లేపుతున్న చిక్కటి బురదతో కలిసి పల్పబడ్డ రక్తం బొట్లు కనిపించాయి.

"పడుకో రూసీ, అల్లరి చెయ్యుకు" అంటున్నాడు విశ్వేశ్వరం.

ఆ గొంతులో కర్కుశత్వం, నిర్లక్ష్యం చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు.

ముగ్గురు పిల్లలు అరుస్తా పక్కనుంచి పరిగెత్తిపోయారు.

తెల్లటి బట్టలమీద బురద చుక్కలు చుక్కలుగా పడింది. కాళ్లు చల్లదనానికి జిప్పుమంటున్నాయి. దీపాలు అక్కడక్కడ వెలిగాయి. లోపల కూడా చిన్న దీపపు వెలుగు కనిపిస్తోంది.

తడిక తలుపు తట్టేసరికి లోపల శబ్దం ఆగిపోయింది. మరికాస్పేషటికి తలుపు తెరుచుకుని విశ్వేశ్వరం బయటకు వచ్చాడు.

"ఎవరూ?"

తొడలవరకూ సరిగారాని పల్పటిలాగూ, బాగా మాసికలు పడ్డ బనీనూ వేసుకున్నాడు. నల్లగా దశసరయి, మొద్దుబారిన గెడ్డం మధ్య ఎక్కడో లోతుల్లో విశ్వేశ్వరం కనిపిస్తున్నాడు. అంత చీకట్లోనూ అతని కళ్లల్లోని ఎరుపు చూసి వణికాడు వరదరాజులు. ఇంకా అప్పటి విశ్వేశ్వరం మాటలు మనస్సులో పుండనే వున్నాయి.

"నాతో మాట్లాడకు. నాతో మాట్లాడకు."

ఇప్పుడిక కదిలాడు వరదరాజులు.

"నితో మాట్లాడడానికి వచ్చాను. నా పేరు వరదరాజులు"

కాస్పేషటివరకూఎమీ మాట్లాడలేదు విశ్వేశ్వరం. ఏదో ఆలోచిస్తున్నాడనుకున్నాడు వరద, ఉన్నట్టుండి అన్నాడు.

"ఎందుకొచ్చావిక్కడికి. వెళ్లిపో. వెంటనే వెళ్లిపో"

"ఇదివరకటి ఆశ్చర్యం ఇది. యిదెంతో కాదు" - అన్నాడు వరద.

"నేను వెళ్లను. నీతో మాట్లాడాలి. పశువులు ఎలా బ్రతుకుతాయో చూస్తానివాళ."

"చూస్తే బాధపడతావు. తర్వాత నీ యిష్టం"

"లోపలికి పద" అని ముందుకొచ్చాడు వరద.

"నామాట వినలేదు నువ్వు. ఇక నీ యిష్టం" తలుపు బార్దా తెరిచాడు విశ్వేశ్వరం. లోపల గదిమధ్యకి వచ్చి నిలబడ్డాడు వరద.

"చిన్న కొవ్వొత్తి మాత్రం వెలుగుతోంది. కుడిపక్కగా లోతుకి భూమిని తాకుతూ ఓ మంచం వుంది. నల్లటి దుష్టటి కింద ఆ కాస్తపాటి చీకటిలో ఏదో కదిలినట్లయి తుళ్ళిపడ్డాడు వరదరాజులు.

అతని విస్తృయాన్ని చూసి నవ్వాడు విశ్వేశ్వరం.

"నన్ను పిచ్చి ఆస్పత్తిలో మాత్రం చేరించకు" అన్నాడు.

మంచం మీంచి చిన్న మూలుగు వినిపించేసరికి నరాలన్నీ జిన్యుమన్యాయి. మళ్ళీ విశ్వేశ్వరమే అన్నాడు. 'నా కుక్క అది. పేరు రూసీ. ఇవాళ ఎవరినో కరిచిందట. చావబాదారు. సాయంకాలం వచ్చేసరికి విరిగిన కాలుతో తడిక దగ్గర పడుకొంది. కట్టుకట్టించి పడుకోబెట్టాను' నవ్వాడు.

వరదకి నమ్మ రావడంలేదు. కూర్కోవాలనిపించింది.

"ఏం చెయ్యను? మనుషులందరికి నా మీద నమ్మకం పోయింది. ఓ విధంగా నేనే పోగొట్టుకున్నాను. ఇది మాత్రం నన్ను నమ్మకుంది. ఇప్పట్లో ఇదొక్కటే నా నేస్తం"

వరద తడబాటు గమనించి "కూర్చుంటావా? కుర్చీలేవీలేపు నాకు. నా కోటు వేస్తానుండు. " దళసరి కోటు చెమ్మ నేలమీద పరిచాడు. గత్యంతరంలేక అక్కడ కూచున్నాడు వరదరాజులు.

సరయిన గాలిలేక ముక్కువాసన గదంత్తా వ్యాపించింది. కొవ్వొత్తి ఉన్న ఓ గజం మేర తప్పిస్తే అంతటా చీకటి.

ఎడమవేపు నల్లటి ఓ పెద్ద డ్రాయింగు బల్ల, రెండు మూడు పల్పటి కాగితాలు, పెన్సిల్చూ వున్నాయి. ఓ మూల చిన్న కుంపటి మిద నీళ్ళు మరుగుతున్నాయి.

వరదరాజులకి ఆశ్చర్యం లేదు ఆత్మత లేదు విచారం లేదు, నిశ్చలంగా ఆలోచన లేకుండా కూర్చుండిపోయాడు.

ఎన్నో ప్రశ్నలు అడగాలనే వచ్చాడు, ఏమీ అడగలేకపోతున్నాడు.

"ఏం చేడ్డామని వచ్చావిక్కడికి?" ఎంతోసేపటికి అన్నాడు.

"ఎమో తెలీదు"

"మొదట్టుంచీ యిక్కడే వున్నావా?"

"ఊఁఁ"

"ఇక్కడ సుఖంగా వుండా నీకు?"

"ఊఁఁ"

"ఇక్కడ సుఖంగా వుండా నీకు?"

"సుఖం అంటే ఏమిటో తెలీదు. అన్నిటినీ మరిచి పోగలగడం నేర్చుకున్నాను. అంతే"

"ఈ కాగితాలేవిటి?"

"నువ్వు చెప్పిన ఆలోచనే!"

"అంటే?"

"చితాలు వ్రాస్తున్నాను"

"ఎన్ని వ్రాశావిప్పటికి?"

"చాలా వ్రాసి వుంటాను. గుర్తులేదు"

"అవన్నీ ఎక్కడున్నాయి. ఓసారి చూడనీ నన్ను"

"అక్కడ" చీకటిలో ఎరగా కనిపిస్తున్న నిష్పుతేసి చూపించాడు.

"అదేమిటి?"

"ఎప్పటికప్పుడు కాలిపోయాయి."

"నీకు నిజంగా పిచ్చెక్కింది" ఓర్ను నశించి అరిచాడు వరద.

"అంతకంటే మానేస్తే యేం?"

"ఏదైనా చిత్తం వుంటే మాపెట్టు పోనీ"

తల అడ్డంగా తిప్పాడు. "ఉపూర్వ ఎవరికి చూపను వాటిని"

"ఇన్ని విన్నాక నిన్నెవడూ మనిషి అనుకోడు" ఉదాసీనంగా అన్నాడు వరదరాజులు మంచానికి ఆనకుని. ఓపికలేని మంచం కీరుమని కదిలి నేలని కరమకుంది.

"అందుకనే మనుషులకి దూరంగా వచ్చేశాను. నన్ను మనిషి అనడం మంచిది కాదు. "

యుంకా ఒకటి రెండు ప్రశ్నలు మిగిలిపోయాయి.

"నీలవేణి గుర్తుండా?"

"గుర్తులేదు"

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments